

Brüssel, 14. juuni 2022
(OR. en)

10139/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0391(COD)

COPEN 237
JAI 872
EUROJUST 74
CODEC 897

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9166/22
Komisjoni dok nr:	14684/21 + ADD 1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse koostööplatvorm ühiste uurimisrühmade tegevuse toetuseks ja muudetakse määrust (EL) 2018/1726 – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek (millega luuakse koostööplatvorm ühiste uurimisrühmade tegevuse toetuseks ja muudetakse määrust (EL) 2018/1726), mille suhtes nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis 9.–10. juunil 2022 peetud 3878. istungil.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega luuakse koostööplatvorm ühiste uurimisrühmade tegevuse toetuseks ja muudetakse
määrust (EL) 2018/1726**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgiks luua oma kodanikele ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev sisepiirideta ala, kus isikutele on tagatud vaba liikumine. Samal ajal peab liit kindlustama selle ühise ala turvalisuse. Seda eesmärki on võimalik saavutada ainult asjakohaste meetmetega, millega kuritegevust, sealhulgas organiseeritud kuritegevust ja terrorismi ennetada ning nende vastu võidelda.

- (2) See on eriti keeruline, kui kuritegevusel on piiriülene mõõde ja kuritegusid pannakse toime mitme liikmesriigi ja/või kolmanda riigi territooriumil. Taolistes olukordades peab liikmesriikidel olema võimalik ühendada oma jõud ja operatsioonid, et toimetada tõhusaid ja tulemuslikke piiriüleseid uurimisi ja esitada süüdistusi, ning selleks on äärmiselt oluline vahetada teavet ja tõendeid. Üks piiriülese koostöö edukamaid vahendeid on ühised uurimisrühmad, mille kaudu eri liikmesriikide ja vajaduse korral ka kolmandate riikide kohtu- ja õiguskaitseasutused saavad teha vahetult koostööd ja vahetada teavet, et korraldada oma tegevust ja uurimisi kõige tõhusamal viisil. Kahe või enama liikmesriigi ja vajaduse korral kolmandate riikide pädevad asutused moodustavad ühiseid uurimisrühmi konkreetsel eesmärgil ja piiratud ajavahemikuks, et toimetada üheskoos piiriülese mõjuga kriminaaluurimisi.
- (3) Liidu *acquis*'ga on ette nähtud kaks õigusraamistikku vähemalt kahe liikmesriigi osalusel tegutsevate ühiste uurimisrühmade moodustamiseks: nõukogu raamotsus 2002/465/JSK¹ ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni (mille on koostanud nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel)² artikkel 13. Kolmandaid riike võib kaasata uurimisrühmade osaliseks juhul, kui selleks on olemas õiguslik alus, näiteks 1959. aasta Euroopa Nõukogu konventsiooni teise lisaprotokolli³ artikkel 20 või Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise vastastikuse õigusabi osutamise lepingu⁴ artikkel 5.

¹ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/465/JSK ühiste uurimisrühmade kohta (EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1).

² EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3.

³ Euroopa lepingute sari nr 182.

⁴ ELT L 181, 19.7.2003, lk 34.

- (4) Kehtivates liidu tasandi õigusraamistikes ei ole sätestatud, kuidas ühistes uurimisrühmades osalevad üksused teavet vahetavad ja suhtlevad. Need üksused lepivad teabevahetuse ja suhtlemise vormides kokku, lähtudes oma vajadustest ja oma käsutuses olevatest vahenditest. Praegu puudub selleks mõeldud tõhus ja turvaline kanal, mida kõik osalejad saaksid kasutada ja mille kaudu nad saaksid kiiresti vahetada suurt hulka teavet ja tõendeid või mis võimaldaks neil turvaliselt ja tulemuslikult suhelda. Lisaks puudub süsteem, mis toetaks ühiste uurimisrühmade töö igapäevast juhtimist ja osalejate vahetatavate tõendite jälgitavust.
- (5) Kuna kuritegevuse infotehnoloogiasüsteemidesse imbumise võimalused aina suurenevad, võib praegune olukord piiriüleste uurimiste tõhusust ja tulemuslikkust pärssida ning neid uurimisi ja süüdistuste esitamise menetlusi aeglustada ja need kulukamaks muuta. Kohtu- ja õiguskaitseasutused peavad eelkõige tagama, et nende süsteemid oleksid võimalikult turvalised ning et kõik ühiste uurimisrühmade liikmed saaksid sõltumata oma riiklikest süsteemidest üksteisega hõlpsasti ühendust võtta ja suhelda.
- (6) Ühistes uurimisrühmades osalevate üksuste vahelise teabevahetuse kiirust ja tõhusust saaks tunduvalt suurendada, kui nende tegevuse toetamiseks loodaks spetsiaalne IT-platvorm. Seepärast on vaja kehtestada normid, mille alusel luuakse liidu tasandil keskne IT-platvorm (edaspidi „ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm“) eesmärgiga aidata ühistel uurimisrühmadel koostööd teha, turvaliselt suhelda ning teavet ja tõendeid jagada.

- (7) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tuleks kasutada ainult siis, kui üks liidu õiguslikest alustest on ka ühise uurimisrühma õiguslik alus. Üksnes rahvusvahelistel õiguslikel alustel põhinevad ühised uurimisrühmad ei tohiks kasutada platvormi, mida rahastatakse liidu eelarvest ja mis on välja töötatud liidu õigusaktide alusel. Kui mõni kolmas riik on aga sellise ühise uurimisrühma kokkuleppe osaline, mille õiguslike aluste hulgas on lisaks rahvusvahelistele ka üks liidu õiguslikest alustest, siis tuleks selle riigi pädevaid asutusi käsitada ühise uurimisrühma liikmetena.
- (8) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamine peaks olema vabatahtlik. Arvestades selle lisaväärtust piiriüleste uurimiste toimetamisel, soovitatakse siiski tungivalt seda platvormi kasutada. See, kas ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutatakse või mitte, ei tohiks piirata ega ebasoodsalt mõjutada muude suhtlus- või teabevahetusvormide seaduslikkust ega muuta ühiste uurimisrühmade moodustamise, nende töö korraldamise või nende toimimise viisi. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi loomine ei tohiks mõjutada ühiste uurimisrühmade õiguslike aluseid ega saadud tõendite kogumise ja kasutamise suhtes kohaldatavaid siseriiklikke menetlusnorme. Platvorm peaks endast kujutama üksnes turvalist IT-vahendit ühiste uurimisrühmade koostöö ja tõhususe parandamiseks.
- (9) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm peaks hõlmama ühise uurimisrühma tegevusetappi ja tegevusjärgset etappi alates hetkest, mil selle liikmed allkirjastavad ühise uurimisrühma kokkuleppe, kuni ühise uurimisrühma hindamise lõpuleviimiseni. Kuna ühise uurimisrühma moodustamise protsessis osalejad erinevad nendest osalejatest, kes on pärast uurimisrühma moodustamist selle liikmed, ei tohiks ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kaudu juhtida uurimisrühma moodustamise protsessi, eelkõige läbirääkimisi ühise uurimisrühma kokkuleppe sisu ja allkirjastamise üle. Ühise uurimisrühma moodustamise protsessi toetuseks on aga tarvis elektroonilist vahendit ja seetõttu peaks komisjon kaaluma, kas seda protsessi saaks hõlmata elektrooniliste tõendite digitaalse vahetussüsteemiga (eEDES).

- (10) Iga sellise ühise uurimisrühma liikmeid, mis kasutab oma töös ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi, tuleks ärgitada hindama ühise uurimisrühma toimimist kas rühma tegevusetapis või pärast tegevuse lõpetamist, ning kasutama selleks koostööplatvormil pakutavaid vahendeid.
- (11) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamise eeltingimus peaks olema ühise uurimisrühma kokkulepe, millele võivad olla lisatud ka liited. Kõigi tulevaste ühise uurimisrühma kokkulepete sisu tuleks kohandada, et võtta arvesse käesoleva määruse asjakohaseid sätteid.
- (11a) Ühiste uurimisrühmade võrgustik koostas ühiste uurimisrühmade moodustamise hõlbustamiseks näidiskokkuleppe,⁵ millele on lisatud liited.⁶ Näidiskokkuleppe ja selle liidete sisu tuleks kohandada, et võtta arvesse otsust kasutada ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi ja platvormile juurdepääsu eeskirju.
- (12) Tegevuslikust aspektist peaks ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm koosnema eraldi koostööruumidest iga platvormi kasutava ühise uurimisrühma jaoks.
- (13) Tehnilisest aspektist peaks ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile juurde pääsema turvalise internetiühenduse kaudu ning platvorm peaks koosnema kesksest infosüsteemist, millele pääseb juurde veebiportaali kaudu, kaasaskantavate seadmete ja lauaarvutite jaoks mõeldud sidetarkvarast ning keskse infosüsteemi ja asjakohaste IT-vahendite vahelisest ühendusest, mis toetab ühiste uurimisrühmade toimimist ja mida haldab ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat.

⁵ ELT C 18, 19.1.2017, lk 1.

⁶ ELT C 44, 28.1.2022, lk 2.

- (14) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi eesmärk peaks olema hõlbustada ühise uurimisrühma töö igapäevast koordineerimist ja juhtimist, tagada operatiivteabe ja tõendite vahetamine ja ajutine säilitamine, võimaldada turvaliselt suhelda, kindlustada tõendite jälgitavus ja toetada ühise uurimisrühma hindamise protsessi. Kõiki uurimisrühmades osalevaid üksusi tuleks õhutada kasutama kõiki ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi funktsioone ning asendama võimalikult palju praegu kasutatavaid side- ja andmevahetuskanaleid.
- (15) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm täiendab olemasolevaid vahendeid, mis võimaldavad turvalist andmevahetust kohtu- ja õiguskaitseasutuste vahel, näiteks turvalist teabevahetusvõrku (SIENA).
- (16) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi sidega seotud funktsioone peaks pakkuma tarkvara, mis võimaldab pidada kasutajate seadmetes kohapeal salvestatavat mittejälgitavat sidet.
- (17) Operatiivteabe ja tõendite, sealhulgas suurte failide vahetamiseks tuleks tagada nõuetekohane funktsioon üles-/allalaadimise mehhanismi kaudu, mis on kavandatud nii, et andmeid säilitatakse kesktasandil ainult nende tehniliseks edastamiseks vajaliku piiratud aja jooksul. Niipea kui kõik adressaadid on andmed alla laadinud, tuleks need ühiste uurimisrühmade koostööplatvormilt automaatselt kustutada.

- (18) Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1726⁷ asutatud Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ameti (eu-LISA) kogemusi justiits- ja siseküsimuste valdkonna suuremahuliste süsteemide juhtimisel, tuleks sellele ametile usaldada ülesanne kavandada ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm ning seda arendada ja hallata, kasutades ära olemasolevaid SIENA funktsioone ja muid Europoli funktsioone, et tagada vastastikune täiendavus ja asjakohasel juhul koostalitlusvõime. Ameti volitusi tuleks seetõttu muuta, et need kajastaksid uusi ülesandeid, ning talle tuleks võimaldada käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks vajalikud rahalised vahendid ja töötajad. Sellega seoses tuleks kehtestada eu-LISA kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi arendamise, tehnilise toimimise ja hooldamise eest vastutava ameti kohustusi käsitlevad normid.
- (19) Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamisel peaks eu-LISA tagama, et õiguskaitseasutuste valduses olevaid andmeid saaks vajaduse korral hõlpsasti edastada SIENAst ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 99).

- (20) Alates ühiste uurimisrühmade riiklike ekspertide võrgustiku (edaspidi „ühiste uurimisrühmade võrgustik“) loomisest kooskõlas nõukogu dokumendiga 11037/05⁸ toetab ühiste uurimisrühmade võrgustiku tööd ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat, kes korraldab iga-aastaseid kohtumisi ja koolitusi, kogub ja analüüsib ühiste uurimisrühmade hindamise aruandeid ning haldab Eurojusti ühiste uurimisrühmade rahastamisprogrammi. Ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat on 2011. aastast saadik Eurojustis eraldi üksus. Selleks et ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat saaks toetada kasutajaid ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi praktilisel kasutamisel ning pakkuda platvormi ruumihalduritele tehnilist ja haldustuge, tuleks Eurojustile võimaldada vajalikud töötajad, keda ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaati määrata.
- (21) Ühiste uurimisrühmade juhtimise hõlbustamiseks tuleb ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm ühendada Eurojustis juba olemas olevate ja ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadi hallatavate IT-vahenditega, mille abil toetatakse uurimisrühmade tegevust. Eurojust peaks tagama, et tema süsteeme sellise ühenduse loomiseks tehniliselt vajalikul määral kohandataks. Eurojustile tuleks võimaldada nende kohustuste täitmiseks vajalikud rahalised vahendid ja töötajad.
- (22) Selleks et tagada õiguste ja ülesannete selge jaotus, tuleks kehtestada normid liikmesriikide, Eurojusti, Europoli, Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ning muude pädevate liidu organite ja asutuste kohustuste kohta, sealhulgas tingimused, mille alusel nad võivad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi operatiiveesmärkidel kasutada.

⁸ Euroopa Liidu Nõukogu, kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö kooskõlastuskomitee menetluse tulemus, 7.–8. juuli 2005, päevakorrapunkt 7: Ühised uurimisrühmad – ettepanek riiklike ekspertide määramiseks, 11037/05.

- (23) Käesolevas määruses sätestatakse eu-LISA haldusnõukogu asutatava programminõukogu volituste, koosseisu ja organisatsiooniliste aspektide üksikasjad. Programminõukogu peaks tagama ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamis- ja arendusetapi nõuetekohase juhtimise. Vaja on ka sätestada üksikasjad eu-LISA haldusnõukogu moodustatava nõuanderühma volituste, koosseisu ja organisatsiooniliste aspektide kohta, et saada ekspertidelt nõu ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi ning iseäranis selle iga-aastase tööprogrammi ja iga-aastase tegevusaruande ettevalmistamise asjus.
- (24) Käesoleva määrusega kehtestatakse ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi juurdepääsunormid ning vajalikud kaitsemeetmed. Eri uurimisrühmade koostööruumidele juurdepääsu õiguste haldamine tuleks usaldada ühiste uurimisrühmade ruumihaldurile või ruumihalduritele. Nemad peaksid vastutama ühise uurimisrühma kokkuleppe alusel ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate juurdepääsu haldamise eest ühise uurimisrühma tegevusetapis ja tegevusjärgses etapis. Ühiste uurimisrühmade ruumihalduritel peaks olema võimalik anda oma tehnilised ja haldusülesanded üle ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadile, välja arvatud kolmandate riikide poolt üles laaditud andmete kontrollimine.
- (25) Pidades silmas ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate vahetatavate operatiivandmete tundlikkust, peaks ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm tagama kõrgetasemelise turvalisuse. eu-LISA peaks võtma kõik vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada andmevahetuse turvalisus, kasutades tugevaid otspunktkrüpteerimise algoritme krüpteerimaks nii edastavaid kui ka jõudeolekus andmeid.

- (26) Käesoleva määrusega kehtestatakse normid, mis käsitlevad liikmesriikide, eu-LISA, Eurojusti, Europol, Euroopa Prokuratuuri, OLAFi ja muude pädevate liidu organite ja asutuste vastutust varalise või mittevvaralise kahju eest, mis on tekkinud käesoleva määrusega kokkusobimatu tegevuse tagajärjel. Kolmandate riikide vastutust varalise või mittevvaralise kahju eest tuleks käsitleda asjaomastes ühise uurimisrühma kokkulepetesse lisatavates klauslites.
- (27) Lisaks nähakse käesoleva määrusega ette nii operatiivandmeid kui ka mitteoperatiivseid andmeid hõlmavad konkreetset andmekaitsetsätteid, mida on vaja selleks, et täiendada kehtivat andmekaitsekorda ning tagada andmekaitse, andmeturbe ja asjaomaste isikute põhiõiguste kaitse piisav üldine tase.
- (28) Isikuandmete töötlemisele riiklikes pädevates asutustes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680,⁹ kui neid andmeid töödeldakse süütegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks või nende eest vastutusele võtmiseks või kriminaalkaristuste täitmisele pööramiseks, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmiseks ja nende ennetamiseks. Isikuandmete töötlemisele liidu institutsioonides, organites ja asutustes tuleks käesoleva määruse kontekstis kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725¹⁰.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

- (28a) Iga liikmesriigi pädev asutus ja asjakohasel juhul Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF või mis tahes muu pädev liidu organ või asutus peaks individuaalselt vastutama selliste operatiivsete isikuandmete töötlemise eest, mille igaüks neist laadib üles ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile, ning selliste operatiivsete isikuandmete töötlemise eest, mille nad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormilt ise alla laadivad.
- (29) Ühise uurimisrühma kokkuleppe kohaselt peaks ühiste uurimisrühmade ruumihalduritel olema võimalik anda juurdepääs ühise uurimisrühma koostööruumile nendele kolmandatele riikidele, kes on ühise uurimisrühma kokkuleppe osalised. Isikuandmeid võib kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele uurimisrühma kokkuleppe alusel edastada kooskõlas direktiivi (EL) 2016/680 V peatüki sätetega. Operatiivandmete vahetamine kolmandate riikidega peaks piirduma nende andmetega, mis on vajalikud ühise uurimisrühma kokkuleppe eesmärkide täitmiseks.
- (30) Juhul kui ühisel uurimisrühmal on mitu ruumihaldurit, peaksid ruumihaldurid kohe pärast seda, kui kolmandaid riike hõlmava ühise uurimisrühma koostööruum on loodud, omavahel kokku leppima, kes neist hakkab kontrollima asjaomaste kolmandate riikide üles laaditavaid andmeid.
- (31) eu-LISA peaks tagama keskele infosüsteemile võimaldatud juurdepääsu üksikasjade ja kõikide keskses infosüsteemis tehtavate andmetöötlustoimingute logimise, et oleks võimalik jälgida andmete terviklust ja turvalisust ja andmetöötluse seaduslikkust ning teha siseseiret.
- (32) Käesoleva määrusega kehtestatakse eu-LISA-le ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi arendamise ja toimimisega seotud aruandluskohustused, mille täitmise raames tuleb keskenduda kavandamise, tehniliste tulemuste, kulutasuvuse, turvalisuse ja teenuse kvaliteediga seotud eesmärkidele. Lisaks sellele peaks komisjon neli aastat pärast ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamist ja seejärel iga nelja aasta tagant tegema selle üldise hindamise.

- (33) Iga liikmesriik, aga ka Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF ning iga muu pädev liidu organ ja asutus peaks kandma ise oma kulud, mis tulenevad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamisest.
- (34) Selleks et kehtestada tingimused ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehniliseks arendamiseks ja rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011.¹¹
- (35) Pärast seda, kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehniliseks arendamiseks vajalikud rakendusaktid on vastu võetud ja eu-LISA on ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi koos liikmesriikidega põhjalikult katsetanud, peaks komisjon kindlaks määrama ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamise kuupäeva.
- (36) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt võimaldada ühiste uurimisrühmade liikmete, Eurojusti, Europoli, OLAFi ning muude pädevate liidu organite ja asutuste vahelist tõhusat ja tulemuslikku koostööd, suhtlust ning teabe- ja tõendite vahetust, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda ühiste normide kehtestamisega paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (37) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (38) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa oma 7. aprilli 2022. aasta kirjaga teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (39) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 25. jaanuaril 2022,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega

- a. luuakse IT-platvorm (edaspidi „ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm“), mille kasutamine on vabatahtlik ja mille eesmärk on hõlbustada nende pädevate asutuste koostööd, kes osalevad ühistes uurimisrühmades, mis on moodustatud Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni (mille on koostanud nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) artikli 13 alusel või nõukogu raamotsuse 2002/465/JSK alusel;
- b. sätestatakse normid, millega reguleeritakse ülesannete jaotust ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate ning ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi arendamise ja hooldamise eest vastutava asutuse vahel;
- c. sätestatakse tingimused, mille alusel võib anda ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajatele juurdepääsu ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile;
- d. kehtestatakse konkreetsed andmekaitse sätted, mida on vaja selleks, et täiendada kehtivat andmekaitsekorda ning tagada andmekaitse, andmeturbe ja asjaomaste isikute põhiõiguste kaitse piisav üldine tase.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse teabe, sealhulgas isikuandmete töötlemisele ühise uurimisrühma tegevuse raames. See hõlmab nii operatiivandmete kui ka mitteoperatiivsete andmete vahetamist ja säilitamist. Käesolevat määrust kohaldatakse ühise uurimisrühma tegevusetapi ja tegevusjärgse etapi suhtes alates hetkest, mil selle liikmed allkirjastavad ühise uurimisrühma kokkuleppe, kuni ühise uurimisrühma hindamise lõpuleviimiseni.
2. Käesolev määrus ei muuda ega mõjuta mingil muul moel kehtivaid õigusnorme, mis käsitlevad ühiste uurimisrühmade moodustamist, nende töö korraldamist või uurimisrühmade hindamist.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „keskne infosüsteem“ – keskne IT-süsteem, milles säilitatakse ja töödeldakse ühiste uurimisrühmadega seotud andmeid;
- (2) „sidetarkvara“ – tarkvara, mis võimaldab kaugpääsu süsteemidesse ning teksti-, audio- või videovormingus failide ja sõnumite vahetamist ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate vahel;

- (3) „pädevad asutused“ – liikmesriikide asutused, kes on pädevad olema osa ühisest uurimisrühmast, mis moodustati raamotsuse 2002/465/JSK artikli 1 ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni (mille on koostanud nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) artikli 13 kohaselt, Euroopa Prokuratuur, kui ta tegutseb vastavalt oma pädevusele, nagu see on sätestatud nõukogu määruse (EL) 2017/1939 artiklites 22, 23 ja 25, ning kolmanda riigi pädevad asutused, kui nad on täiendavast õiguslikust alusest tulenevalt ühise uurimisrühma kokkuleppe osalised;
- (4) „ühiste uurimisrühmade liikmed“ – käesoleva artikli punktis 3 osutatud pädevate asutuste esindajad;
- (5) „ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajad“ – ühiste uurimisrühmade liikmed, Eurojust, Europol, OLAF ning muud pädevad liidu organid ja asutused;
- (6) „ühise uurimisrühma koostööruum“ – iga ühise uurimisrühma jaoks eraldatud isoleeritud ruum ühiste uurimisrühmade koostööplatvormil;
- (7) „ühise uurimisrühma ruumihaldur“ – liikmesriigi ühise uurimisrühma liige või Euroopa Prokuratuuri ühise uurimisrühma liige, kes on määratud ühise uurimisrühma kokkuleppes ja kes vastutab ühise uurimisrühma koostööruumi eest;
- (8) „operatiivandmed“ – teave ja tõendid, mida ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm töötleb ühise uurimisrühma tegevusetapis, et toetada piiriüleseid uurimisi ja süüdistuste esitamist;
- (9) „mitteoperatiivsed andmed“ – haldusandmed, mida ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm töötleb eelkõige selleks, et hõlbustada ühise uurimisrühma juhtimist ja ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate igapäevast koostööd.

Artikkel 4

Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehniline arhitektuur

Ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm koosneb järgmistest komponentidest:

- a) keskne infosüsteem, mis võimaldab andmeid kesktasandil ajutiselt säilitada;
- b) sidetarkvara, mis võimaldab turvaliselt säilitada sideandmeid ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate seadmetes;
- c) keskse infosüsteemi ja asjakohaste IT-vahendite vaheline ühendus, mis toetab ühiste uurimisrühmade toimimist ja mida haldab ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat.

Artikkel 5

Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi otstarve

- 1. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi eesmärk on hõlbustada
 - a) ühise uurimisrühma igapäevast koordineerimist ja juhtimist selliste funktsioonide kaudu, mis toetavad ühise uurimisrühma haldus- ja finantsprotsesse;
 - b) operatiivandmete, sealhulgas suurte failide vahetamist ja ajutist säilitamist üles- ja allalaadimise funktsiooni kaudu;
 - c) turvalist sidet sellise funktsiooni kaudu, mis võimaldab kiirsõnumite saatmist, jutusidet ning audio- ja videokonverentse;
 - d) tõendite vahetamise jälgitavust sellise logide pidamise mehhanismi kaudu, mis võimaldab jälgida kõiki ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kaudu vahetatud tõendeid;
 - e) ühise uurimisrühma hindamist spetsiaalse koostööpõhise hindamisprotsessi kaudu.
- 2. Keskset infosüsteemi majutab eu-LISA oma tehnilistes keskustes.

II PEATÜKK

Arendamine ja operatiivjuhtimine

Artikkel 6

Rakendusaktide vastuvõtmine komisjoni poolt

Komisjon võtab võimalikult kiiresti vastu rakendusaktid, mis on vajalikud ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehniliseks arendamiseks ja mis sisaldavad või käsitlevad eelkõige järgmist:

- a) ühise uurimisrühma igapäevaseks koordineerimiseks ja juhtimiseks vajalike funktsioonide loetelu;
- b) turvalise side jaoks vajalike funktsioonide loetelu;
- c) artikli 4 punktis c osutatud ühenduse toimimise kirjeldus;
- d) artiklis 15 osutatud turvameetmed;
- e) tehnilised logid kooskõlas artikliga 21;
- f) tehniline statistika kooskõlas artikliga 22;
- g) ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi toimimise ja sellele juurdepääsuga seotud nõuded.

Käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 25 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

eu-LISA kohustused

1. Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA) töötab välja ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi füüsilise arhitektuuri kavandi, sealhulgas tehnilised kirjeldused ja tehniline edasiarendamine artikli 6 kohaselt tehtud otsuste alusel. Kavandi kiidab heaks eu-LISA haldusnõukogu, tingimusel et komisjon annab selle kohta heakskiitva arvamuse.
2. eu-LISA vastutab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi väljaarendamise eest kooskõlas lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõttega. Platvormi väljaarendamine hõlmab tehniliste kirjelduste väljatöötamist ja rakendamist, platvormi katsetamist ning projekti üldist koordineerimist.
3. eu-LISA teeb ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajatele kättesaadavaks sidetarkvara.
4. eu-LISA arendab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi välja ja rakendab selle tööle võimalikult kiiresti pärast käesoleva määruse jõustumist ja pärast seda, kui komisjon on artikli 6 kohaselt vastu võtnud rakendusaktid.
5. eu-LISA tagab, et ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi hallatakse kooskõlas käesoleva määruse, artiklis 6 osutatud rakendusakti ning määrusega (EL) 2018/1725.

6. eu-LISA vastutab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi operatiivjuhtimise eest. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi operatiivjuhtimine tähendab, et täidetakse kõiki ülesandeid, mis on vajalikud tagamaks platvormi toimimine kooskõlas käesoleva määrusega; nende hulka kuuluvad eelkõige platvormi hooldamine ja tehniline arendamine, et platvorm toimiks rahuldaval tasemel kooskõlas tehniliste kirjeldustega.
7. eu-LISA tagab koolituse ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi praktilise kasutamise kohta.
8. eu-LISA ei pääse juurde ühiste uurimisrühmade koostööruumidele.
9. Ilma et see piiraks nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68¹² sätestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 17 kohaldamist, kohaldab eu-LISA asjakohaseid ametisaladuse hoidmise eeskirju või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi kõigi oma töötajate suhtes, kes töötavad kesksesse infosüsteemi salvestatud andmetega. Neid kohustusi kohaldatakse ka pärast seda, kui töötajad on oma ameti- või töökohalt lahkunud või oma tegevuse lõpetanud.

Artikkel 8

Liikmesriikide kohustused

Iga liikmesriik teeb vajalikud tehnilised ettevalmistused, mis võimaldavad tema pädevatel asutustel ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile kooskõlas käesoleva määrusega juurde pääseda.

¹² Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

Artikkel 9

Pädevate liidu organite ja asutuste kohustused

1. Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF ning muud pädevad liidu organid ja asutused teevad vajalikud tehnilised ettevalmistused, mis võimaldavad neil ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile juurde pääseda.
2. Eurojust vastutab oma süsteemide tehnilise kohandamise eest selliselt, et oleks võimalik luua artikli 4 punktis c osutatud ühendus.

Artikkel 10

Programminõukogu

1. Enne ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamis- ja arendusetappi moodustab eu-LISA haldusnõukogu programminõukogu.
2. Programminõukogu koosneb järgmisest kümnest liikmest:
 - a) kaheksa haldusnõukogu nimetatud liiget;
 - b) artiklis 11 osutatud nõuanderühma esimees;
 - c) komisjoni nimetatud liige.
3. eu-LISA haldusnõukogu tagab, et liikmetel, kelle ta programminõukogusse nimetab, on vajalikud kogemused ja teadmised kohtuasutusi toetavate IT-süsteemide arendamise ja haldamise alal.

4. eu-LISA osaleb programminõukogu töös. Tema esindajad osalevad programminõukogu koosolekutel, et anda aru ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamise ja arendamise ning muu seonduva töö ja tegevuse kohta.
5. Programminõukogu tuleb kokku vähemalt kord kolme kuu jooksul ja vajaduse korral tihedamini. Ta tagab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamis- ja arendusetapi nõuetekohase juhtimise. Programminõukogu esitab eu-LISA haldusnõukogule korrapäraselt ja võimaluse korral iga kuu kirjalikke aruandeid projekti edenemise kohta. Programminõukogul ei ole otsustusõigust ega volitust esindada eu-LISA haldusnõukogu liikmeid.
6. Programminõukogu kehtestab oma kodukorra, mis sisaldab eelkõige eeskirju, millega reguleeritakse eesistumist, koosolekute toimumiskohti, koosolekute ettevalmistamist, ekspertide koosolekutele lubamist ja selliste teabevahetuskavade koostamist, millega tagatakse programminõukogu töös mitteosalevate eu-LISA haldusnõukogu liikmete täielik teavitamine.
7. Programminõukogu eesistujaks on liikmesriik.
8. Programminõukogu sekretariaadi kohustuste täitmise tagab eu-LISA.

Artikkel 11

Nõuanderühm

1. eu-LISA loob nõuanderühma, et saada ekspertidelt nõu küsimustes, mis on seotud ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi ning iseäranis selle iga-aastase tööprogrammi ja iga-aastase tegevusaruande ettevalmistamisega.

2. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kavandamis- ja arendusetapis koosneb nõuanderühm liikmesriikide, komisjoni ja ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadi esindajatest. Rühma juhib eu-LISA. Nõuanderühm
 - a) kohtub kuni ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tegevuse alguseni korrapäraselt, võimaluse korral vähemalt kord kuus;
 - b) esitab pärast iga kohtumist programminõukogule aruande;
 - c) annab tehnilist oskusteavet, et toetada programminõukogu tema ülesannete täitmisel.

III PEATÜKK

Ühiste uurimisrühmade koostööruumide loomine ja juurdepääs ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile

Artikkel 12a

Ühiste uurimisrühmade koostööruumide loomine

1. Kui ühise uurimisrühma kokkuleppega nähakse ette ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamine kooskõlas käesoleva määrusega, luuakse ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi raames iga ühise uurimisrühma jaoks ühise uurimisrühma koostööruum.
2. Kokkuleppes määratakse kindlaks eeskirjad, mis käsitlevad pädevate asutuste juurdepääsu asjakohasele ühise uurimisrühma koostööruumile, ning võidakse ette näha, et pädevatele liidu organitele ja asutustele ning asjakohasel juhul kokkuleppele alla kirjutanud kolmandatele riikidele antakse juurdepääs asjakohasele ühise uurimisrühma koostööruumile. Ühise uurimisrühma kokkuleppes sätestatakse kooskõlas käesoleva määrusega sellise juurdepääsu eeskirjad.

3. Ühise uurimisrühma koostöoruumi avab ühiste uurimisrühmade ruumihaldur / avavad ühiste uurimisrühmade ruumihaldurid eu-LISA tehnilisel toel.
4. Kui ühise uurimisrühma liikmed otsustasid ühise uurimisrühma kokkuleppele alla kirjutamisel, et nad ei kasuta ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi, kuid lepivad kokku, et hakkavad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutama ühise uurimisrühma tegevuse käigus, muudetakse ühise uurimisrühma kokkulepet, kui selles ei olnud seda võimalust juba ette nähtud, ning kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1–3. Kui ühise uurimisrühma liikmed lepivad kokku, et nad lõpetavad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamise ühise uurimisrühma tegevuse käigus, muudetakse ühise uurimisrühma kokkulepet, kui seda võimalust ei olnud kokkuleppes juba ette nähtud.

Artikkel 12b

Ühise uurimisrühma ruumihalduri määramine ja roll

1. Kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutamine on ühise uurimisrühma kokkuleppes ette nähtud, määratakse ühise uurimisrühma kokkuleppes üks või mitu ühise uurimisrühma ruumihaldurit, kusjuures valikus on liikmesriikide ühiste uurimisrühmade liikmed või Euroopa Prokuratuuri ühise uurimisrühma liige.
2. Ruumihaldur haldab (ruumihaldurid haldavad) ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate õigusi pääseda juurde ühise uurimisrühma koostööruumile ühise uurimisrühma kokkuleppe kohaselt.
3. Ühise uurimisrühma kokkuleppes võidakse ette näha, et ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadil on juurdepääs ühise uurimisrühma koostööruumile tehnilise ja haldustoe, sealhulgas juurdepääsuõiguste haldamise eesmärgil. Sellistes olukordades, nagu ühise uurimisrühma liikmed on kokku leppinud, annab ühise uurimisrühma ruumihaldur ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadile juurdepääsu ühise uurimisrühma koostööruumile.

Artikkel 12c

Liikmesriikide pädevate asutuste ja Euroopa Prokuratuuri juurdepääs ühiste uurimisrühmade koostööruumidele

Vastavalt asjakohasele ühise uurimisrühma kokkuleppele annab ühise uurimisrühma ruumihaldur (annavad ühiste uurimisrühmade ruumihaldurid) ühise uurimisrühma kokkuleppes määratud pädevatele asutustele juurdepääsu ühise uurimisrühma koostööruumile.

Artikkel 13

Pädevate liidu organite ja asutuste juurdepääs ühiste uurimisrühmade koostööruumidele

Vastavalt asjakohasele ühise uurimisrühma kokkuleppele annab ühise uurimisrühma ruumihaldur (annavad ühiste uurimisrühmade ruumihaldurid) vajalikul määral juurdepääsu ühise uurimisrühma koostööruumile:

- a) Eurojustile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1727¹³ sätestatud ülesannete täitmiseks;
- b) Europolile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/794¹⁴ sätestatud ülesannete täitmiseks;
- c) OLAFile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013¹⁵ sätestatud ülesannete täitmiseks ning

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

- d) muudele pädevatele liidu organitele ja asutustele nende alusaktides sätestatud ülesannete täitmiseks.

Artikkel 14

Kolmandate riikide pädevate asutuste juurdepääs ühiste uurimisrühmade koostööruumidele

1. Vastavalt asjakohasele ühise uurimisrühma kokkuleppele annab ühise uurimisrühma ruumihaldur (annavad ühiste uurimisrühmade ruumihaldurid) artiklis 5 loetletud eesmärkidel juurdepääsu ühise uurimisrühma koostööruumile selliste kolmandate riikide pädevatele asutustele, kes on allkirjastanud asjaomase ühise uurimisrühma kokkuleppe.
2. Kui liikmesriikide ühiste uurimisrühmade liikmed ja, kui ta osaleb, siis Euroopa Prokuratuuri ühise uurimisrühma liige laadivad operatiivandmed ühise uurimisrühma koostööruumi üles kolmandale riigile allalaadimiseks, kontrollib asjaomane liikmesriikide ühise uurimisrühma liige või Euroopa Prokuratuuri ühise uurimisrühma liige, et nende poolt üles laaditud andmed piirduvad sellega, mis on vajalik asjaomase ühise uurimisrühma kokkuleppe kohaldamiseks, ja vastavad selles sätestatud tingimustele.
3. Kui kolmas riik laadib operatiivandmed ühise uurimisrühma koostööruumi üles, kontrollib ühise uurimisrühma ruumihaldur (kontrollivad ühiste uurimisrühmade ruumihaldurid), et sellised andmed piirduvad sellega, mis on vajalik ühise uurimisrühma kokkuleppe kohaldamiseks, ja vastavad selles sätestatud tingimustele, enne kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi teised kasutajad saavad neid alla laadida.
4. Liikmesriikide pädevad asutused tagavad, et isikuandmeid edastatakse ühise uurimisrühma koostööruumile juurdepääsu saanud kolmandatele riikidele üksnes juhul, kui on täidetud direktiivi 2016/680 V peatükis sätestatud tingimused.
5. Euroopa Prokuratuur, tegutsedes kooskõlas oma pädevustega, mis on sätestatud nõukogu määruse (EL) 2017/1939 artiklites 22, 23 ja 25, tagab, et ta edastab isikuandmeid ühise uurimisrühma koostööruumile juurdepääsu saanud kolmandatele riikidele üksnes juhul, kui on täidetud määruse (EL) 2017/1939 artiklites 80–84 sätestatud tingimused.

IV PEATÜKK

Turvalisus ja vastutus

Artikkel 15

Turvalisus

1. eu-LISA võtab vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kõrgetasemeline küberturvalisus ja platvormil liikuvate andmete infoturve, eelkõige selleks, et kindlustada keskses infosüsteemis säilitatavate operatiiv- ja mitteoperatiivsete andmete konfidentsiaalsus ja terviklus.
2. eu-LISA tõkestab loata juurdepääsu ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile ja tagab, et ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile juurdepääsu saanud isikutel on juurdepääs üksnes nende juurdepääsuloaga hõlmatud andmetele.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks võtab eu-LISA vastu turbekava, talitluspidevuse kava ja avariitaastekava, et tagada keskse infosüsteemi taastamine katkestuste korral.
4. eu-LISA kontrollib käesolevas artiklis osutatud turvameetmete tõhusust ning võtab seoses siseseire ja järelevalvega vajalikke korralduslikke meetmeid, et tagada kooskõla käesoleva määrusega.

Artikkel 16

Vastutus

1. Juhul kui liikmesriik, Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF või mõni muu pädev liidu organ või asutus tekitab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile kahju seetõttu, et ta ei täida käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, vastutab sellise kahju eest vastavalt kas kõnealune liikmesriik, Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF või muu pädev liidu organ või asutus, välja arvatud juhul ja niivõrd, kui eu-LISA ei ole võtnud mõistlikke meetmeid kahju vältimiseks või selle mõju minimeerimiseks.
2. Nõudeid, mis esitatakse liikmesriigi vastu lõikes 1 osutatud kahju hüvitamiseks, reguleerib kostjaks oleva liikmesriigi õigus. Nõudeid, mis esitatakse Eurojusti, Europoli, Euroopa Prokuratuuri, OLAFi või mõne muu pädeva liidu organi või asutuse vastu lõikes 1 osutatud kahju hüvitamiseks, reguleerivad nende asjaomased asutamisaktid.

V PEATÜKK

Andmekaitse

Artikkel 17

Operatiivandmete säilitamistähtaeg

1. Iga ühise uurimisrühma koostööruumiga seotud operatiivandmeid säilitatakse keskses infosüsteemis seni kaua, kui kõik asjaomased ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajad on need alla laadinud. Andmeid ei tohiks säilitada kauem kui neli nädalat.
2. Niipea kui kõik kasutajad on allalaadimise lõpule viinud või hiljemalt lõikes 1 osutatud säilitamistähtaja möödumisel, kustutatakse andmeelement automaatselt kesksüsteemist.

Artikkel 18

Mitteoperatiivsete andmete säilitamistähtaeg

1. Kui ühist uurimisrühma on kavas hinnata, säilitatakse ühise uurimisrühma koostööruumiga seotud mitteoperatiivseid andmeid keskses infosüsteemis seni kaua, kui hindamine on lõpetatud. Neid andmeid ei tohiks säilitada kauem kui viis aastat.
2. Kui ühise uurimisrühma tegevuse lõpetamisel või hiljemalt lõikes 1 osutatud säilitamisperioodi lõppemisel otsustatakse hindamist mitte läbi viia, kustutatakse andmeelement automaatselt kesksüsteemist.

Artikkel 19

Vastutav töötleja ja volitatud töötleja

1. Liikmesriigi iga pädevat asutust ning vajaduse korral Eurojusti, Europolit, Euroopa Prokuratuuri, OLAFit või muud pädevat liidu organit või asutust käsitatakse käesoleva määruse kohasel operatiivsete isikuandmete töötlemisel vastutava töötlejana kooskõlas kohaldatavate liidu andmekaitse normidega.
2. Seoses kolmandate riikide pädevate asutuste poolt ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile üles laaditud andmetega käsitatakse ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kaudu vahetatavate ja sellel säilitatavate isikuandmete vastutava töötlejana üht ühiste uurimisrühmade ruumihalduritest, kes on määratud asjaomases ühise uurimisrühma kokkuleppes.
3. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kaudu vahetatavate ja sellel säilitatavate isikuandmete volitatud töötlejana käsitatakse kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 eu-LISA-t.
4. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajad on ühiste uurimisrühmade koostööplatvormil mitteoperatiivsete isikuandmete töötlemisel kaasvastutavad töötlejad.

Artikkel 20

Isikuandmete töötlemise eesmärk

1. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi sisestatud andmeid töödeldakse üksnes järgmistel eesmärkidel:
 - a) operatiivandmete vahetamine ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate vahel;
 - b) mitteoperatiivsete andmete vahetamine ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate vahel ühise uurimisrühma tegevuse juhtimiseks ja ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajate vaheliseks igapäevaseks koostööks.
2. Juurdepääs ühiste uurimisrühmade koostööplatvormile on ainult liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevatel asutustel, Eurojustil, Europolil, Euroopa Prokuratuuril, OLAFil ning muude pädevate liidu organite ja asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel, kes pääsevad platvormile juurde vaid ulatuses, mis on neile vajalik oma ülesannete täitmiseks kooskõlas lõikes 1 osutatud eesmärkidega, ning mis on vajalik taotletavate eesmärkide saavutamiseks ja on nendega proportsionaalne.

Artikkel 21

Tehnilised logid

1. eu-LISA tagab kogu kesksele infosüsteemile juurdepääsu ja kõigi keskses infosüsteemis tehtavate andmetöötlustoimingute kohta logide pidamise kooskõlas lõikega 2.
2. Logid peavad sisaldama järgmisi andmeid:
 - a) kesksesse infosüsteemi sisenemise kuupäev, ajavöönd ja täpne kellaaeg;
 - b) kesksesse infosüsteemi sisenenud ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutaja identifitseerimisandmed;

- c) ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutaja tehtud toimingute kuupäev, ajavöönd ja kellaaeg;
 - d) ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutaja tehtud toiming.
3. Logisid kaitstakse asjakohaste tehniliste meetmetega loata juurdepääsu eest ning neid säilitatakse kolm aastat või siis selle aja võrra kauem, mis kulub käimasoleva järelevalvemenetluse lõpetamisele.
 4. Taotluse korral teeb eu-LISA logid liikmesriikide pädevatele asutustele põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks.
 5. Taotluse korral pääsevad oma pädevuse piires ja oma ülesannete täitmiseks logidele juurde andmetöötluse seaduslikkuse järelevalve eest vastutavad riiklikud asutused.
 6. Taotluse korral pääseb oma pädevuse piires ja määrusest (EL) 2018/1725 tulenevate järelevalveülesannete täitmiseks logidele juurde Euroopa Andmekaitseinspektor.

VI PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 22

Järelevalve ja hindamine

1. eu-LISA tagab menetlused ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi arendamise jälgimiseks planeerimise ja kuludega seotud eesmärkide saavutamise seisukohast ning ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi toimimise jälgimiseks tehniliste tulemuste, kulutasuvuse, turvalisuse ja teenuste kvaliteediga seotud eesmärkide saavutamise seisukohast.
2. Lõikes 1 osutatud menetlustega nähakse ette võimalus koostada järelevalve eesmärgil korrapäraselt tehnilist statistikat.
3. Arendusprotsessis tekkivate suuremate viivituste korral teavitab eu-LISA Euroopa Parlamenti ja nõukogu võimalikult aegsasti viivituste põhjustest ning nende mõjust ajakavale ja rahastamisele.
4. Kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi väljaarendamine on lõpule viidud, esitab eu-LISA Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles selgitatakse, kuidas saavutati kavandatud eesmärgid, eelkõige planeerimise ja kuludega seotud eesmärgid, ning põhjendatakse võimalikke lahknevusi.
5. Juhul kui ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tuleb tehniliselt täiustada ja sellega võivad kaasneda märkimisväärsed kulud, teavitab eu-LISA enne täiustuse tegemist Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

6. Kaks aastat pärast ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamist ja seejärel igal aastal esitab eu-LISA komisjonile aruande ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehnilise toimimise, sealhulgas selle turvalisuse kohta.
7. Neli aastat pärast ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamist ja seejärel iga nelja aasta tagant korraldab komisjon platvormi üldise hindamise. Komisjon edastab üldise hindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
8. Liikmesriikide pädevad asutused, Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur, OLAF ning muud pädevad liidu organid ja asutused annavad eu-LISA-le ja komisjonile teavet, mis on vajalik lõigetes 4 ja 7 osutatud aruannete koostamiseks. See teave ei tohi kahjustada töömeetodeid ega sisaldada andmeid, mis avalikustaks teabeallikaid, töötajate nimesid või teavet uurimiste kohta.
9. eu-LISA annab komisjonile teavet, mis on vajalik lõikes 7 osutatud üldise hindamise aruande koostamiseks.

Artikkel 23

Kulud

Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi loomise ja toimimisega seotud kulud kaetakse liidu üldeelarvest.

Artikkel 24

Töölerakendamine

1. Komisjon määrab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamise kuupäeva kindlaks, kui ta on veendunud, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) vastu on võetud artiklis 6 osutatud asjaomased rakendusaktid;
 - b) eu-LISA viis koos liikmesriikidega ja anonüümseid andmeid kasutades edukalt läbi ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi põhjaliku katsetamise.
- 2. Kui komisjon on töölerakendamise kuupäeva kooskõlas lõikega 1 kindlaks määranud, teeb ta selle liikmesriikidele, Eurojustile, Europolile, Euroopa Prokuratuurile ja OLAFile teatavaks.
 - 3. Komisjoni otsus, millega määratakse kindlaks ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi töölerakendamise kuupäev, nagu on osutatud lõikes 1, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.
 - 4. Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutajad hakkavad ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi kasutama alates kuupäevast, mille komisjon on määranud kindlaks kooskõlas lõikega 1.

Artikkel 25

Komiteemenetlus

- 1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
- 2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
- 3. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Määruse (EL) 2018/1726 muutmine

Määrust (EL) 2018/1726 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 1 lisatakse lõige 4a:

„4a. Amet vastutab ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi väljaarendamise ja operatiivjuhtimise, sealhulgas tehnilise edasiarendamise eest.“

(2) Lisatakse artikkel 8b:

„Artikkel 8b

Ühiste uurimisrühmade koostööplatvormiga seotud ülesanded

Amet täidab järgmisi ühiste uurimisrühmade koostööplatvormiga seotud ülesandeid:

- a) talle Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr XXX/20XX¹⁶ antud ülesanded;
- b) ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi tehnilise kasutamise alase koolitusega seotud ülesanded, sealhulgas koolitusmaterjalide pakkumine internetis.“

(3) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Amet jälgib teadusuuringuid, mis on olulised SIS II, VISi, Eurodaci, EESi, ETIASe, DubliNeti, ECRIS-TCNi, e-CODEXi, ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi ja muude artikli 1 lõikes 5 osutatud suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise jaoks.“

(4) Artikli 19 lõike 1 punkt ff asendatakse järgmisega:

„ff) võtab vastu aruanded järgmiste süsteemide tehnilise toimimise kohta:

- i) SIS vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2018/1861¹⁷ artikli 60 lõikele 7 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2018/1862¹⁸ artikli 74 lõikele 8;

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr XXX/20XX, millega luuakse koostööplatvorm ühiste uurimisrühmade tegevuse toetuseks ja muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L ...).“

- ii) VIS vastavalt määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 50 lõikele 3 ja otsuse 2008/633/JSK artikli 17 lõikele 3;
- iii) EES vastavalt määruse (EL) 2017/2226 artikli 72 lõikele 4;
- iv) ETIAS vastavalt määruse (EL) 2018/1240 artikli 92 lõikele 4;
- v) ECRIS-TCN ja ECRISe etalonrakendus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/816¹⁹ artikli 36 lõikele 8;
- vi) koostalitluse komponendid vastavalt määruse (EL) 2019/817 artikli 78 lõikele 3 ja määruse (EL) 2019/818 artikli 74 lõikele 3;
- vii) e-CODEXi süsteem vastavalt määruse (EL) XXX18 artikli 14 lõikele 1;
- viii) ühiste uurimisrühmade koostööplatvorm vastavalt määruse (EL) XXX19 [käesolev määrus] artiklile xx;“.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalas koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/816, millega luuakse kesksüsteem nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, et täiendada Euroopa karistusregistrите infosüsteemi (ECRIS-TCN), ning muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1).

(5) Artikli 27 lõikesse 1 lisatakse punkt d:

„ühiste uurimisrühmade koostööplatvormi nõuanderühm;“.

Artikkel 27

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja
